

AFAM

Asociația Femelor
Antreprenoare
din Moldova

1/4/2026

SUSTENABILITATE ȘI ESG ÎN TURISM

Integrarea principiilor dezvoltării durabile,
tranziției verzi și turismului responsabil la nivel
de destinație

Denumirea modulului:	<i>Sustenabilitate și ESG în turism: integrarea principiilor dezvoltării durabile, tranziției verzi și turismului responsabil la nivel de destinație</i>
Tipul modulului	Modul teoretico-aplicativ (formare profesională / universitară / training de proiect)
Durata modulului	12–16 ore (adaptabil: 2–3 zile de training sau 4–6 sesiuni academice)
Grup țintă	• Manageri și antreprenori din turism (hoteluri, pensiuni, agenții) • Reprezentanți ai APL și OMD-uri (Organizații de Management al Destinației) • Studenți (turism, business, management, economie) • Consultanți, formatori, experți în dezvoltare locală • Reprezentanți ONG și proiecte de dezvoltare durabilă
Context și justificare	Sectorul turismului este unul dintre cele mai sensibile domenii în raport cu: • schimbările climatice, • presiunea asupra resurselor naturale, • impactul social asupra comunităților locale, • cerințele tot mai stricte ale pieței internaționale privind raportarea non-financiară.

Integrarea **principiilor sustenabilității și ESG (Environmental, Social, Governance)** devine o **condiție esențială** pentru:

- competitivitatea destinațiilor turistice,
- accesul la finanțare,
- creșterea încrederii turiștilor,
- alinierea la politicile UE privind tranziția verde.

Scopul modulului

Dezvoltarea competențelor teoretice și practice privind aplicarea sustenabilității și criteriilor ESG în turism, cu accent pe **managementul destinațiilor, eficiența energetică, tranziția verde și turismul responsabil**.

Obiective generale de învățare

La finalul modulului, participanții vor fi capabili să:

1. Înțeleagă conceptele fundamentale ale dezvoltării durabile în turism
2. Explice structura și rolul indicatorilor ESG în sectorul turistic
3. Analizeze impactul activităților turistice asupra mediului și comunității
4. Identifice soluții de eficiență energetică și tranziție verde

5. Aplice principii de turism responsabil la nivel de destinație
6. Coreleze sustenabilitatea cu competitivitatea și brandingul turistic

Competențe formate

Competențe cognitive	Competențe funcționale	Competențe transversale
- Analiza conceptelor de sustenabilitate și ESG - Înțelegerea relației dintre turism, mediu și societate - Interpretarea indicatorilor ESG în turism	- Aplicarea principiilor ESG în activități turistice concrete - Evaluarea impactului turistic la nivel de destinație - Integrarea eficienței energetice în managementul turistic	- Gândire strategică - Responsabilitate socială și de mediu - Luarea deciziilor sustenabile

Rezultate așteptate ale învățării (Learning Outcomes)

Participanții vor putea:

- Elabora propuneri de acțiuni sustenabile pentru o destinație turistică
- Identifica riscuri și oportunități ESG în turism
- Contribui la strategii locale de turism durabil
- Susține procese de tranziție verde în organizații turistice

Conținut general al modulului (overview)

- Dezvoltarea durabilă și turismul sustenabil
- Conceptul ESG și aplicabilitatea sa în turism
- Dimensiunea de mediu: eficiență energetică și tranziție verde
- Dimensiunea socială: comunități locale și turism responsabil
- Dimensiunea de guvernanță: politici, etică și management sustenabil
- Turism responsabil și competitivitatea destinațiilor

Metode de predare-învățare

- Prelegeri interactive
- Analiză de studii de caz (UE, regional, național)
- Lucru în grup
- Discuții ghidate
- Exerciții aplicative pe destinații turistice reale

Metode de evaluare

- Participare activă
- Mini-test / quiz
- Studiu de caz aplicativ
- Exercițiu de grup (plan ESG simplificat pentru o destinație)

Resurse minime recomandate

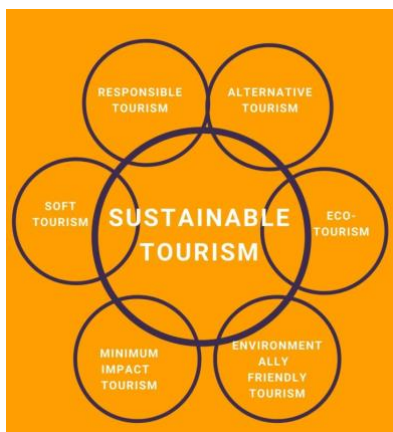
- Ghiduri UE privind turismul durabil
- Rapoarte ESG din industria ospitalității
- Studii de politici publice în turism
- Strategii naționale și regionale de turism

Structura cursului

Modulul 1 Sustenabilitate și ESG în turism

Durata totală recomandată: 12–16 ore

Format: curs + aplicații + studii de caz + lucru pe destinații

Tema 1. Fundamentele dezvoltării durabile și turismul sustenabil

Durata: 2–3 ore

Tema introduce conceptele-cheie ale dezvoltării durabile și explică de ce turismul este un sector strategic, dar vulnerabil, în raport cu mediul, societatea și economia.

Subiecte abordate

- 1.1. Conceptul de dezvoltare durabilă (origine, evoluție)
- 1.2. Ce este turismul sustenabil – definiții și principii
- 1.3. Ce NU este turismul sustenabil (greenwashing, supraconsum)
- 1.4. Pilonii sustenabilității: economic – social – de mediu
- 1.5. Impactul turismului asupra:
  - mediului (resurse, emisii, biodiversitate)
  - comunităților locale
  - economiei locale și regionale

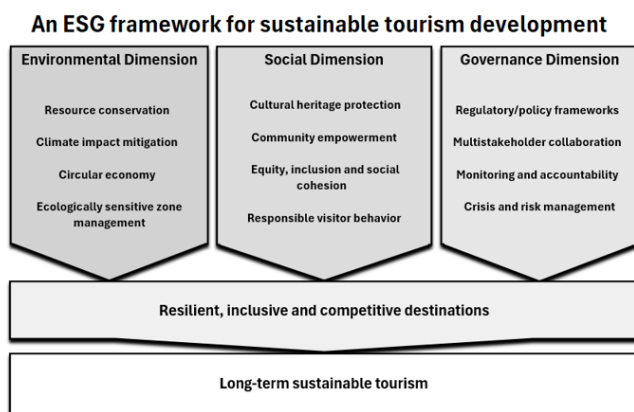
Rezultate ale învățării

Participanții:

- disting clar turismul sustenabil de turismul de masă;
- înțeleg legătura dintre calitatea serviciilor turistice și sustenabilitate;
- identifică riscuri și beneficii ale dezvoltării turistice necontrolate.

Metode

- Input teoretic structurat (prezentarea conceptelor de dezvoltare durabilă și turism sustenabil)
- Discuție ghidată asupra impactului turismului asupra mediului, economiei și societății
- Analiza documentelor oficiale (Agenda ONU 2030, strategii UE/RM)
- Studii de caz introductive (turism rural și vitivinicol în RM)
- Învățare reflexivă (impactul turismului nesustenabil asupra destinațiilor locale)

Tema 2. ESG – concept, structură și relevanță pentru turism

Durata: 2–3 ore

Tema explică apariția ESG ca instrument de evaluare non-financiară și relevanța sa directă pentru sectorul turistic, investiții, finanțare și reputație.

Subiecte abordate

2.1. Ce înseamnă ESG (Environmental, Social, Governance)

2.2. Diferența dintre CSR și ESG

2.3. De ce ESG contează pentru turism:

- acces la finanțare
- încrederea turiștilor
- competitivitate internațională

2.4. Exemple de indicatori ESG în turism:

- consum energetic / apă
- condiții de muncă
- guvernanta și etică

2.5. ESG la nivel de:

- unitate turistică
- destinație turistică

Cadre internaționale de referință

- Global Sustainable Tourism Council
- World Tourism Organization

Rezultate ale învățării

Participanții:

- înțeleg structura ESG și aplicabilitatea practică;
- pot citi și interpreta indicatori ESG simpli;
- corelează ESG cu strategia unei destinații turistice.

Metode

- Input teoretic + clarificare conceptuală (E–S–G)
- Analiza comparativă a modelelor ESG în turism (UE vs. RM)
- Studiu de caz internațional (destinații cu integrare ESG)
- Lucru în grup: maparea indicatorilor ESG pentru o structură turistică
- Dezbateri: „ESG – instrument de conformare sau avantaj competitiv?”

Tema 3. Dimensiunea de mediu (E): eficiență energetică și tranziție verde

Durata: 3 ore

Tema abordează impactul turismului asupra mediului și soluțiile concrete de eficiență energetică și tranziție verde în sectorul ospitalității.

Subiecte abordate

- 1.1. Amprenta de carbon în turism
- 1.2. Consum energetic în hoteluri, pensiuni, transport
  - a. iluminat LED
  - b. sisteme smart
  - c. izolare termică
- 1.3. Energie regenerabilă în turism
- 1.4. Managementul apei și al deșeurilor
- 1.5. Legătura cu politicile UE:
  - European Green Deal

Aplicație practică

Mini-audit energetic (simulat) pentru o pensiune / hotel mic.

Rezultate ale învățării

Participanții:

- identifică surse de consum excesiv;
- propun măsuri realiste de reducere a impactului de mediu;
- înțeleg legătura dintre eficiență energetică și costuri.

Metode

- Prezentare aplicată a politicilor de mediu și eficiență energetică
- Analiza datelor statistice oficiale (consum energetic, emisii)
- Studiu de caz: hotel / pensiune cu practici verzi
- Învățare bazată pe probleme (PBL): reducerea amprentei de carbon a unei destinații
- Simulare: decizie de investiție verde într-o unitate turistică

Tema 4. Dimensiunea socială (S): comunități locale și turism responsabil

Durata: 2–3 ore

Tema analizează rolul comunității locale în dezvoltarea turismului și importanța incluziunii sociale, a locurilor de muncă decente și a identității culturale.

Subiecte abordate

- 4.1. Turismul ca generator de locuri de muncă
- 4.2. Condiții de muncă în sectorul turistic
- 4.3. Implicarea comunității locale
- 4.4. Protejarea patrimoniului cultural
- 4.5. Turism incluziv și accesibil
- 4.6. Evitarea conflictelor socio-culturale

Studii de caz

- destinații care au pierdut autenticitatea;
- destinații care au crescut prin implicarea comunității.

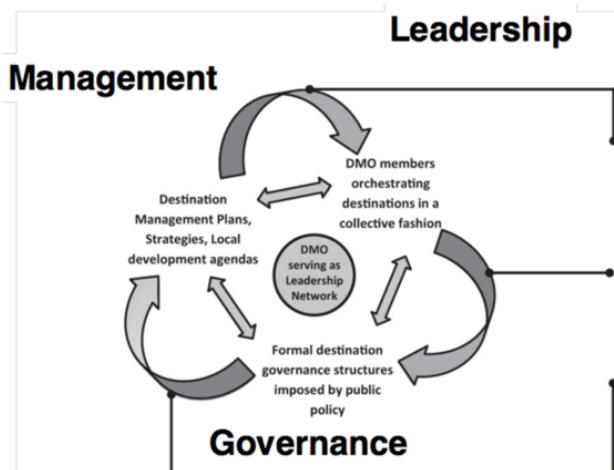
Rezultate ale învățării

Participanții:

- înțeleg rolul social al turismului;
- pot identifica riscuri sociale;
- formulează soluții de turism responsabil.

Metode

- nput teoretic privind rolul social al turismului
- Studii de caz comunitare (turism rural, turism cultural)
- Role-play: negocierea intereselor dintre comunitate – investitor – APL
- Discuții ghidate privind incluziunea socială și echitatea în turism
- Învățare reflexivă: turismul ca instrument de dezvoltare locală

Tema 5. Dimensiunea de guvernanță (G): politici, etică și management

Durata: 2 ore

Tema explică importanța guvernancei în turism, transparenței, eticii și rolului autorităților publice și OMD-urilor.

Subiecte abordate

- 1.1. Ce înseamnă guvernanta în turism
- 1.2. Rolul APL și OMD
- 1.3. Politici publice pentru turism durabil
- 1.4. Transparență, etică, raportare
- 1.5. Parteneriate public–private

Studii de caz:

- Analiza cadrului legal al Republicii Moldova
- Modele de guvernanță a destinațiilor (OMD)

Rezultate ale învățării

Participanții:

- înțeleg rolul managementului destinației;
- identifică bune practici de guvernanță;
- pot contribui la strategii locale de turism.

Metode

- Analiza politicilor publice și cadrului legal în turism
- Studiu de caz: modele de guvernanță a destinațiilor (OMD)
- Simulare decizională: consiliu de management al destinației
- Dezbatere: etică, transparență și responsabilitate în turism
- Lucru în grup: elaborarea unei structuri de guvernanță sustenabilă

Tourism

Sustainable Destination Branding
and Marketing

Tema 6. Turism responsabil și competitivitatea destinațiilor

Durata: 2 ore

Tema de sinteză leagă sustenabilitatea și ESG de **calitatea serviciilor, brandingul turistic și atractivitatea pe piața internațională.**

Subiecte abordate

- 1.1. Turism responsabil ca avantaj competitiv
- 1.2. Brand de destinație sustenabilă
- 1.3. Calitatea serviciilor turistice și satisfacția turistului
- 1.4. Tendințe: eco-tourism, slow tourism, green travel
- 1.5. Indicatori de performanță la nivel de destinație

Studii de caz:

- Studiu de caz complex (Slovenia / Costa Rica / destinație RM)

Rezultate ale învățării

La finalul acestei teme, participanții vor fi capabili să:

- Analizeze critic relația dintre turismul responsabil și competitivitatea destinațiilor turistice.
- Explice rolul turismului responsabil în construirea și consolidarea brandului de destinație, inclusiv impactul practicilor sustenabile asupra imaginii, reputației și atractivității unei destinații.
- Evalueze performanța unei destinații turistice din perspectiva sustenabilității, utilizând indicatori recunoscuți la nivel internațional (de tip GSTC, UNWTO, sisteme europene de indicatori).
- Aplice metode de benchmarking pentru compararea destinațiilor turistice, identificând bune practici, factori de succes și vulnerabilități în contextul turismului responsabil.
- Interpreteze tendințele actuale din turismul responsabil (ecoturism, slow tourism, turism regenerativ) și să aprecieze impactul acestora asupra competitivității pe termen lung a destinațiilor.

Metode:

- Input teoretic privind competitivitatea și brandingul de destinație
- Benchmarking între destinații sustenabile (RM vs. internațional)
- Atelier de lucru: mini-strategie de destinație responsabilă
- Evaluare formativă: prezentare și feedback colegial

Aplicație finală

Lucru în grup: schiță de **Plan ESG simplificat pentru o destinație turistică**.

Forma de realizare

Lucru individual **sau**
Lucru în grup (3–5 participanți)
Prezentare finală (PPT / PDF)

Scopul aplicației

Aplicarea integrată a cunoștințelor dobândite în cadrul modulului privind **sustenabilitatea și ESG în turism**, prin elaborarea unui **Plan ESG** adaptat unei destinații sau structuri turistice reale sau simulate.

Structura PLANULUI ESG

1. Prezentarea generală

- Denumirea destinației / structurii turistice
- Tipul (destinație locală, hotel, pensiune, vinărie, eco-resort etc.)
- Localizarea
- Motivația alegerii cazului analizat

2. Contextul strategic

- Tendințe relevante din turismul sustenabil
- Cadrul strategic național și internațional aplicabil
- Corelarea cu Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ONU)
- Relevanța ESG pentru cazul analizat

3. Analiza inițială ESG (diagnostic)

3.1 Dimensiunea E – Mediu

- Consum de energie și resurse
- Gestionarea deșeurilor și a apei
- Impact asupra mediului natural
- Riscuri de mediu identificate

3.2 Dimensiunea S – Social

- Relația cu comunitatea locală
- Condiții de muncă și incluziune
- Impact social al activităților turistice
- Accesibilitate și echitate

3.3 Dimensiunea G – Guvernanță

- Structura de management
- Transparență și etică
- Respectarea cadrului legal
- Implicarea părților interesate

4. Obiective ESG

- Obiective generale ESG
- Obiective specifice pentru fiecare dimensiune (E, S, G)
- Orizont de timp (scurt / mediu)

5. Măsuri și acțiuni ESG

5.1 Măsuri de mediu (E)

- Eficiență energetică
- Reducerea amprente de carbon
- Tranziție verde
- Protejarea biodiversității

5.2 Măsuri sociale (S)

- Implicarea comunității locale
- Crearea de locuri de muncă decente
- Promovarea patrimoniului cultural
- Turism responsabil și incluziv

5.3 Măsuri de guvernare (G)

- Politici interne ESG
- Mecanisme de raportare
- Parteneriate public-private
- Management etic și responsabil

6. Indicatori de monitorizare și evaluare

- Indicatori ESG cheie
- Modalități de colectare a datelor
- Frecvența evaluării
- Responsabili de monitorizare

7. Impact estimat

- Impact asupra mediului
- Impact social
- Impact economic
- Contribuția la competitivitatea destinației

8. Riscuri și măsuri de atenuare

- Riscuri de implementare
- Riscuri financiare și instituționale
- Soluții propuse

9. Concluzii și recomandări

- Valoarea adăugată a Planului ESG
- Fezabilitatea implementării
- Recomandări pentru dezvoltare viitoare

Prezentarea finală

Format

- PPT / PDF
- 10–15 minute (grup)
- 7–10 minute (individual)

Conținut minim

- Context + diagnostic ESG
- Măsuri-cheie
- Indicatori
- Impact și competitivitate